

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 13.12.2013
COM(2013) 883 final

**ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ
O ZÁVĚREČNÉM HODNOCENÍ PROVÁDĚNÍ STATISTICKÉHO PROGRAMU
SPOLEČENSTVÍ NA OBDOBÍ 2008–2012**

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

O ZÁVĚREČNÉM HODNOCENÍ PROVÁDĚNÍ STATISTICKÉHO PROGRAMU SPOLEČENSTVÍ NA OBDOBÍ 2008–2012

1. Úvod

Rozhodnutí Evropského Parlamentu a Rady č. 1578/2007/ES¹ o statistickém programu Společenství na období 2008 až 2012 bylo přijato dne 11. prosince 2007.

Článek 6 stanoví, že „na konci období, na které se program vztahuje, předloží Komise po konzultaci s Výborem pro statistické programy hodnotící zprávu o provádění programu, s přihlédnutím k názorům nezávislých odborníků. Tato zpráva musí být dokončena do konce roku 2013 a následně předložena Evropskému parlamentu a Radě.“

V článku 6 se dále uvádí, že „součástí průběžné zprávy o pokroku a závěrečné hodnotící zprávy je podávání zpráv o výsledcích přesměrování priorit, včetně odhadu nákladů a zatížení souvisejících se statistickými projekty a oblastmi zahrnutými v tomto statistickém programu, jakož i posouzení nově vznikajících statistických potřeb, zejména v oblasti nových politik Společenství.“

Tento dokument je požadovanou závěrečnou hodnotící zprávou a vychází ze zprávy externího hodnotitele a ze zprávy o hodnocení v polovině období. Kapitola 2 shrnuje hlavní přínosy statistického programu Společenství, kapitola 3 přináší výsledky přesměrování priorit a kapitola 4 informuje o provádění sdělení o Vizi Eurostatu², což je nová významná iniciativa, která, přestože byla představena až po přijetí statistického programu Společenství, znamenala přetvoření činností v letech 2010–2012 a má rovněž význam pro budoucnost. Kapitola 5 uvádí, jak byla zohledněna doporučení externího konzultanta.

Shrnutí závěrečné zprávy vypracované externím konzultantem je k dispozici na http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/quality/documents/Report_expert.pdf.

2. HLAVNÍ PŘÍNOSY PROGRAMU

Tato kapitola popisuje, čeho se během platnosti programu dosáhlo, a zahrnuje všechny jeho cíle.

Shrnutí

V rámci statistického programu Společenství je uvedeno 130 cílů, z nichž většiny bylo do značné míry dosaženo. Nejvyšší stupeň naplnění vykazují institucionální cíle a cíle zaměřené na zlepšení legislativního rámce, kdy 100 %, resp. 95 % příslušných úkolů lze považovat za splněné, přičemž přibližně 10 % úkolů souvisejících s produkcí nebylo splněno odpovídajícím způsobem. Podrobnější informace lze nalézt ve shrnutí zprávy vypracované externím konzultantem. Co se týká těchto cílů, je nutné zohlednit skutečnost, že statistiky EU vychází ze statistik vytvářených členskými státy, důsledkem čehož plnění určitých cílů naráží na překážky související s procesem tvorby a dostupnými zdroji v členských státech. Rovněž muselo dojít k

¹ Úř. věst. L 344, 28.12.2007.

² Sdělení Komise (2009) 404 o metodě tvorby statistiky EU: vize pro příští desetiletí.

převedení zdrojů, aby bylo možné vyhovět novým statistickým potřebám, které vznikly během období statistického programu Společenství, zejména v oblasti makroekonomické a sociální statistiky v důsledku finanční krize.

Finanční provádění bylo obecně dobré a vykazuje tendenci směřující k vyšší účinnosti.

Průřezové otázky

Úloha statistiky v evropské integraci

Proces přípravy nového Evropského systému účtů (ESA 2010) vyvrcholil přijetím nařízení ESA 2010 Evropským parlamentem a Radou v květnu 2013³ a došlo k významnému pokroku při provádění klasifikace NACE Rev. 2. Očekává se, že do konce roku 2013 bude dotvořen registr Unie pro nadnárodní skupiny podniků, který je již nyní používán v některých členských státech. V rámci Evropského statistického systému (ESS) je pro výměnu údajů a metadat k dispozici stále více statistických norem a norem IT, např. normy pro výměnu statistických údajů a metadat (SDMX), rovněž byl vyvinut správce metadat ESS pro tvorbu a šíření harmonizovaných metadat ESS. Stále více je využíván internet, rovněž pro jiné účely než je šíření údajů. Byly vypracovány politiky a nástroje pro harmonizované řízení uchování důvěrnosti údajů v ESS. Portál pro spolupráci výzkumných pracovníků a pracovníků statistických úřadů je využíván pro ukládání výsledků výzkumu do úředních statistik a byly podpořeny softwarové nástroje z otevřených zdrojů, např. „Demetra“ a „R“, a zpřístupněny na internetové stránce pozorovatelné a úložiště otevřeného softwaru (Open Source Observatory and Repository).

Vztahy se zúčastněnými stranami

Evropský statistický systém

Výbor pro ESS schválil v roce 2011 revidovanou verzi Kodexu evropské statistiky a na konci roku 2012 aktualizoval evropský referenční rámec pro zajišťování kvality ESS (v1.1). Evropská poradní komise pro dohled nad statistikou každoročně podává zprávu Evropskému parlamentu a Radě o provádění Kodexu evropské statistiky. Každý rok se sestavoval evropský program odborné statistické přípravy jako součást dlouhodobé strategie.

Spolupráce s uživateli

Vytvoření Evropského statistického poradního výboru napomohlo zlepšení komunikace s různými typy uživatelů. V roce 2009 byl proveden průzkum spokojenosti běžných uživatelů Eurostatu a od roku 2011 je prováděn každoročně. Průzkumy mezi uživateli byly rovněž prováděny pro specifické oblasti s ohledem na průběžný přezkum. Spokojenost uživatelů se také hodnotila na základě osobních kontaktů s těmito uživateli, např. v rámci pracovních skupin a slyšení v Komisi.

Technická spolupráce se třetími zeměmi a spolupráce s mezinárodními organizacemi

Eurostat shromáždil a zveřejnil širokou škálu údajů týkající se procesu rozšíření a v menší míře zemí evropské politiky sousedství. Tyto údaje byly vytvořeny za pomoci programů regionální spolupráce prováděných Eurostatem.

Nástroje

Lepší regulace a rovnováha mezi náklady a přínosy

³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 549/2013 (Úř. věst. L 174, 26.6.2013, s. 1).

Zvýšil se počet oblastí, na které se nyní vztahují právní předpisy (energie, environmentální účty), aby se tak zajistilo včasné předávání úplných údajů členskými státy. Kromě toho byl přijat základní právní akt, tj. nařízení o evropské statistice⁴. V závěrečné fázi statistického programu Společenství byly navrženy další změny tohoto aktu a byl zahájen příslušný legislativní postup. Byly předloženy návrhy na zjednodušení a přepracování právních předpisů v oblastech energie, dopravy, Intrastatu, strukturální statistiky podniků, zemědělství, cestovního ruchu a statistických výkazů o silniční přepravě zboží. Některé změny již proběhly, například v oblasti Intrastatu, zemědělství, dopravy a cestovního ruchu. Podrobnosti jsou uvedeny v oddílu o statistických oblastech podle názvu. Byl vyvinut mechanismus pro stanovení priorit v ESS, který vychází z přístupu založeného na strategii, avšak měření zátěže a nákladů se ukázalo obtížné, neboť ne všechny členské státy je počítají systematicky a jednotně pro všechny statistické oblasti. Více informací je uvedeno v kapitole o přesměrování priorit.

Kontrola dodržování předpisů

S cílem zlepšit kvalitu evropské statistiky byla zavedena pravidelná kontrola dodržování právních předpisů.

Zvýšení schopnosti reagovat na potřeby uživatelů

Byla dokončena průzkumná práce s cílem spojit různé statistické zdroje prostřednictvím slučování údajů z různých průzkumů (např. informační a komunikační technologie (IKT) a strukturální statistiku podniků v zájmu posouzení dopadu IKT, porovnávání statistik sociálních průzkumů, obchodní údaje a údaje o podnicích a emise skleníkových plynů pocházející z výroby energie a letecké dopravy). Některé členské státy tímto způsobem běžně slučují administrativní údaje a údaje z průzkumu. Použití modulů *ad hoc* bylo rozšířeno na oblasti sociální statistiky a statistiky podniků s cílem zlepšit schopnost reakce na potřeby nových uživatelů.

Finanční podpora na programové období

Každoročně je přijímáno finanční rozhodnutí týkající se operačního provádění pracovního programu. Finanční plnění dostupných úvěrů bylo uspokojivé a bylo sledováno na ústřední úrovni. Grantová politika byla zaměřena na projekty s evropským rozměrem, zejména na grantové dohody pro více příjemců. Od roku 2011 mají příjemci, kteří projeví zájem, možnost používat standardní stupnice jednotkových nákladů podle kategorie pracovníků a paušální sazbu pro nepřímé náklady.

Využívání odborných znalostí partnerů pro účely Unie

Byly vyvinuty nové typy sítí spolupráce (ESSnets), jež mají umožnit sdílení odborných zkušeností a usměrňovat poznatky a zdroje v ESS. Zahrnují projektovou práci některých členských států, jejíž výsledky jsou k dispozici pro celý ESS a jsou využívány v mnohých oblastech. Výbor pro ESS přijal v roce 2012 novou politiku kladoucí důraz na začlenění projektů do programu ESSnets.VIP (projekty týkající se vize infrastruktury) a na vytvoření středisek kompetencí.

Šíření

Poté, co byly v roce 2009 spuštěny vylepšené internetové stránky s novými oddíly, např. „Statistics Explained“ a zdokonalenými funkcemi, byl v roce 2010 zaveden

⁴

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 223/2009 (Úř. věst. L 87 31.3.2009, s. 164).

nový kanál pro šíření informací. Ten vycházel ze společné referenční databáze, která je využívána všemi statistickými doménami v Eurostatu, čímž se zlepšila účinnost a usnadnila integrace statistik z různých oblastí. Počet stažení stále roste. Propojení censu (Census hub) je cennou zkušeností spolupráce v rámci ESS týkající se šíření, jež vychází ze společných standardů.

Průřezové činnosti

Strategie Evropa 2020 nahradila Lisabonskou strategii a Eurostat následně zveřejnil nové ukazatele, které mají nahradit ukazatele strukturální. Byl aktualizován seznam ukazatelů udržitelného rozvoje. Iniciativa „Překročit HDP“ přinesla zlepšení a vedla k vytvoření nových ukazatelů v řadě oblastí statistiky, zejména hospodářské, sociální a environmentální. Mimo jiné představovala stimul pro vytvoření souboru ukazatelů kvality života. Byly vytvořeny a zpřístupněny profily kvality evropských ukazatelů. Díky vytvoření stránek „Statistics Explained“ týkajících se ukazatelů udržitelného rozvoje a internetové stránky ukazatelů strategie Evropa 2020 se zlepšilo šíření údajů.

Byla poskytnuta podpora zemím jednajícím o přistoupení a zemím evropské politiky sousedství tak, aby tyto země mohly posílit své statistické systémy pro budování udržitelné kapacity v zájmu vytváření kvalitních statistik v souladu s evropskými standardy, jež jsou zapotřebí pro přijímání fakticky podložených politických rozhodnutí.

Oblasti statistiky podle témat

Volný pohyb zboží: V roce 2009 byly přijaty nové právní předpisy pro Intrastat⁵ zavádějící nový práh pro osvobození, který členskými státy umožňuje, aby výrazně snížily zatížení podniků při plnění zpravidla povinnosti. V rámci programu modernizace evropské statistiky podnikání a obchodu (MEETS)⁶ byly vyvinuty metody a nástroje pro lepší integraci různých typů statistických informací požadovaných od podniků. V září 2010 zveřejnila pracovní skupina pro sladění platební bilance a statistiky mezinárodního obchodu svou závěrečnou zprávu. V roce 2012 byl zahájen projekt statistiky pro jednotný trh (SIMSTAT), který obsahoval některá zjednodušující opatření, zejména návrh na umožnění výměny mikrodát (data na úrovni podniků) o vývozu zboží uvnitř EU mezi členskými státy.

Zemědělství: Byly přijaty a/nebo aktualizovány právní základy pro zemědělskou statistiku (zemědělské sčítání, struktura zemědělských podniků⁷, zemědělská produkce⁸, chov hospodářských zvířat a produkce masa⁹). Údaje z výběrového zjišťování FSS z roku 2007 a zemědělského sčítání za období 2009–2010 byly zveřejněny na internetových stránkách Eurostatu. Byly zpřístupněny údaje o produkci (zemědělské plodiny, hospodářská zvířata), ukazatele týkající se venkova a agroenvironmentální ukazatele. V zájmu zjednodušení bylo rozhodnuto, že nebudou shromažďovány informace o příjmech zemědělských domácností na harmonizované úrovni EU, neboť vypracování srovnatelné statistiky je pro členské státy obtížné a náklady a zatížení respondentů jsou vysoké. Bylo vyvinuto úsilí s cílem uspokojit

⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 222/2009 (Úř. věst. L 87, 31.3.2009, s. 160).

⁶ Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1297/2008/ES (Úř. věst. L 340, 19.12.2008, s. 76).

⁷ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1166/2008 (Úř. věst. L 321, 1.12.2008, s. 14).

⁸ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 543/2009 (Úř. věst. L 167, 29.6.2009, s. 1).

⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1165/2008 (Úř. věst. L 321, 1.12.2008, s. 1).

potřeby statistických informací v oblasti námořní politiky Komise. Bylo přijato nařízení o trvalých kulturách¹⁰, které zjednodušilo předchozí právní předpisy.

Volný pohyb osob, služeb a kapitálu: Byla provedena NACE Rev. 2. Rovněž byly provedeny a aktualizovány hlavní právní předpisy týkající se platební bilance¹¹, inteligentního dopravního systému (ITS), přímých zahraničních investic a zahraničních afilací (FATS)¹². Údaje o internacionalizaci výzkumu a vývoje byly předmětem studií proveditelnosti. Byla vyvinuta metodika pro statistiky týkající se povolení k pobytu.

Spravedlnost, svoboda a bezpečnost: V roce 2010 byla dokončena prováděcí opatření týkající se migrační a azylové statistiky¹³. Byl zaveden modul *ad hoc* o začlenění migrantů na trh práce. Akční plán pro mapování trestné činnosti v EU z roku 2011 stanovil, že je nezbytné doplnit dostupné údaje statistikami o obětech a byl navrženo šetření viktimizace v rámci EU.

Doprava: Byl konsolidován právní základ pro dopravní statistiky a zaveden ukazatel rozdělení druhů dopravy (silniční, železniční doprava a doprava na vnitrozemských vodních cestách). Byly zveřejněny některé údaje o městské dopravě a dodatečné výkonnostní ukazatele, nikoliv však ukazatele intermodální dopravy. Nařízení o statistice námořní dopravy bylo zjednodušeno¹⁴.

Hospodářská a měnová politika: Eurostat se podílel na přezkumu Systému národních účtů OSN, který byl dokončen v roce 2009 a na přípravě nové příručky pro platební bilanci (BPM6). Proběhla příprava nového Evropského systému účtů (ESA 2010), kterou v květnu 2013 završilo přijetí nařízení o ESA 2010 Evropským parlamentem a Radou. Aktualizace metodiky rovněž zahrnovala zavedení NACE Rev. 2 ve většině oblastí hospodářských statistik. Byl posílen monitoring dodržování souladu národních účtů a cen, což vedlo k viditelnému zlepšení dostupnosti údajů s ohledem na množství a kvalitu. Jsou k dispozici výstupy mapování nesouladu ve statistikách trhu práce a údajích národních účtů týkajících se zaměstnanosti a zveřejněná metadata ukazují na soudržnost mezi ESA 95 a růstem zaměstnanosti (podle odvětví) v průzkumu pracovních sil v EU. Krize v Řecku vedla k tomu, že Eurostat obnovil svoji kapacitu v oblasti poskytování podpory hospodářské a měnové politice. Bylo vytvořeno nové ředitelství se zaměřením na statistiku veřejných financí a Eurostatu byly uděleny posílené pravomoci v oblasti dohledu.

Zaměstnanost: Byly úspěšně provedeny výroční moduly *ad hoc* výběrového šetření pracovních sil (LFS). Všech plánovaných výstupů, pokud jde o provádění LFS, příslušný právní základ a šíření výsledků, bylo dosaženo. Byly vypracovány údaje o zaměstnanosti a nezaměstnanosti v regionech a městech. Evropský výběrový plán pro tvorbu měsíčních údajů o nezaměstnanosti využít nebyl, neboť stále více zemí je schopno poskytovat měsíční odhady. Zlepšilo se pokrytí zjišťování o struktuře výdělků a zjišťování nákladů práce, přičemž klasifikace byla přizpůsobena NACE

¹⁰ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1337/2011 (Úř. věst. L 347, 30.12.2011, s. 7).

¹¹ Nařízení Komise (ES) č. 1055/2008 (Úř. věst. L 283, 28.10.2008, s. 3) a nařízení Komise (EU) č. 555/2012 (Úř. věst. L 166, 27.6.2012, s. 22).

¹² Nařízení Komise (ES) č. 834/2009 (Úř. věst. L 241, 12.9.2009, s. 3).

¹³ Nařízení Komise (EU) č. 351/2010 ze dne 23. dubna 2010 (Úř. věst. L 104, 24.4.2010, s. 37).

¹⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/42/ES ze dne 6. května 2009 (Úř. věst. L 141, 6.6.2009, s. 29).

Rev. 2 a šířeným údajům, včetně souborů mikrodát. Byl přijat právní základ pro statistiku volných pracovních míst¹⁵.

Společná obchodní politika: Bylo provedeno nové nařízení o Extrastatu¹⁶ a metodika pro obchodní statistiku byla přizpůsobena příručce EU pro statistiku mezinárodního obchodu službami z roku 2010. Byl spuštěn program MEETS. Byl aktualizován právní základ pro platební bilanci a přímé zahraniční investice a zahraniční afilace.

Sociální politika, vzdělávání, odborné vzdělávání a mládež: Během krize vznikla značná potřeba údajů sociální statistiky, které tak získaly na významu, zejména zjišťování EU v oblasti příjmů a životních podmínek. Toto zjišťování bylo konsolidováno a zlepšilo se šíření příslušných údajů (dlouhodobých mikrodát). Byl spuštěn program modernizace sociální statistiky. V rámci svého sociálního rozměru vyzvala iniciativa „Překročit HDP“ k měření blahobytu a ke komplexnímu měření chudoby v EU. Tento přístup je ambicióznější než měření indexu lidského rozvoje, na který se zaměřil statistický program Společenství. Byl proveden právní základ pro statistiku sociální ochrany¹⁷, statistiku sčítání lidu, domů a bytů¹⁸, statistiku o vzdělávání a celoživotním učení¹⁹, což umožnilo lepší harmonizaci zjišťování o vzdělávání dospělých (AES) a další odborné přípravě. Komise rovněž přijala návrh nařízení o demografii²⁰ a každoročně byly zveřejňovány údaje o obyvatelstvu pro účely hlasování kvalifikovanou většinou. Byl vytvořen portál pro propojení censu (Census hub). Byla zpřístupněna mikrodata pro AES. Na stránkách Eurostatu byl otevřen oddíl věnovaný mladým lidem. Byl připraven přehled veškerých statistik týkajících se rovnosti žen a mužů, byly vypracovány zvláštní údaje k tomuto tématu a bylo podepsáno memorandum o porozumění s Evropským institutem pro rovnost žen a mužů.

Veřejné zdraví: Bylo přijato rámcové nařízení o veřejném zdraví a bezpečnosti a ochraně zdraví při práci²¹ a doplněno dvěma prováděcími nařízeními o statistice příčin smrti a statistice pracovních úrazů²². Bylo provedeno evropské dotazníkové šetření o zdraví a bylo zahájeno evropské šetření o zdraví a sociální integraci. V roce 2011 byla vydána příručka k systému zdravotních účtů.

Ochrana spotřebitele: Statistiky spotřebitelských cen stejně jako hlavní hospodářské ukazatele jsou v ESS dobře vyvinuty, jak z hlediska četnosti i důkladnosti. Prostřednictvím Eurobarometru byly k dispozici údaje o posílení postavení spotřebitelů. Jsou vytvářeny statistiky o ekologickém zemědělství, avšak tok údajů o kontrolních a monitorovacích činnostech a řetězci spotřeby potravin byl přerušen, jelikož statistiky bezpečnosti potravin byly na seznamu negativních priorit.

Průmysl: Důležitým mezníkem ve zlepšování statistiky podniků je program MEETS, který pokrývá období 2009–2013 a vztahuje se na něj jiné finanční krytí. Kromě toho byl v roce 2012 zahájen plán na zlepšení a integraci právních předpisů o statistice podniků (FRIBS). Bylo provedeno zjišťování Společenství o inovacích pro rok 2008

¹⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 453/2008 (Úř. věst. L 145, 4.6.2008, s. 234).

¹⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 471/2009 (Úř. věst. L 152, 16.6.2009, s. 23).

¹⁷ Nařízení Komise (EU) č. 263/2011 (Úř. věst. L 71, 18.3.2011, s. 4).

¹⁸ Nařízení Komise (ES) č. 1201/2009 (Úř. věst. L 329, 15.12.2009, s. 29).

¹⁹ Nařízení Komise (EU) č. 823/2010 ze dne 17. září 2010 (Úř. věst. L 246, 18.9.2010, s. 33).

²⁰ KOM(2011) 903.

²¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1338/2008 (Úř. věst. L 354, 31.12.2008, s. 70).

²² Nařízení Komise (ES) č. 328/2011 (Úř. věst. L 90, 6.4.2011, s. 22) a nařízení Komise (EU) č. 349/2011 (Úř. věst. L 97, 12.4.2011, s. 3).

a 2010 a připraveno zjišťování pro rok 2012. Byly vyvinuty ukazatele globalizace a podnikání. V oblasti statistiky podniků byla provedena NACE Rev. 2. Bylo pozměněno nařízení o informační společnosti²³ a byly vyvinuty nové ukazatele, jež byly zpřístupněny pro Zprávu o evropské digitální konkurenceschopnosti. Bylo přijato nařízení o statistice cestovního ruchu²⁴ a v roce 2011 byly rozšířeny satelitní účty cestovního ruchu. Bylo rovněž přijato nařízení o energetické statistice²⁵ a shromážděny příslušné údaje. Byla vyvinuta metodika a ukazatele energetické účinnosti / úspor energie. Zákonná povinnost shromažďovat statistické údaje o cenách elektřiny a plynu účtovaných domácnostem nebyla zavedena, neboť dobrovolný sběr údajů vyhovoval potřebám.

Hospodářská a sociální soudržnost: Klasifikace NUTS byla podrobena dvěma přezkumům a regionální údaje byly poté příslušně aktualizovány. Byl proveden roční sběr údajů na úrovni místní správní jednotky 2 (úroveň obce). V roce 2012 byl obnoven sběr údajů v rámci auditu měst. Zavedení Infrastruktury pro prostorové informace v Evropském společenství (INSPIRE) zajistil jednak Eurostat, pokud jde o oblasti statistiky, jednak další generální ředitelství, pokud jde o ostatní aspekty provádění.

Výzkum a technologický rozvoj: Několik zjišťování (zjišťování Společenství o inovacích, zjišťování o výzkumu a vývoji, zjišťování o profesní dráze nositelů doktorského titulu) bylo z velké části harmonizováno a provedeno. Spuštění sítě ESSnets přineslo rozhodující impuls k výzkumu úředních statistik zahrnutému v sedmém rámcovém programu. Byly zahájeny různé projekty harmonizace kontroly zpřístupňování statistických údajů v ESS a zavedení integrované infrastruktury pro přístup k důvěrným údajům. Pro řadu zjišťování byla poskytnuta anonymizovaná mikrodata pro vědecké účely.

Životní prostředí: Datová střediska týkající se odpadu, přírodních zdrojů a produktů jsou provozuschopná. Nařízení o statistice odpadů²⁶ bylo zjednodušeno a přizpůsobeno ostatním oznamovacím povinnostem. Nařízení o statistice pesticidů z roku 2009²⁷ stanoví, že od roku 2012 musí členské státy předávat údaje o prodejkách. V rámci projektu týkajícího se zjednodušení environmentálních ukazatelů vznikl seznam a asi 120 přehledů ukazatelů s návrhy na zjednodušení. Byl zveřejněn ucelený soubor evropských environmentálních ukazatelů, metadata v něm však chybí. Pokračoval vývoj metodiky environmentálních hospodářských účtů a v roce 2011 byl přijat příslušný právní základ. Byly vytvořeny metodické pokyny a příručky pro konkrétní oblasti účtů.

Rozvojová spolupráce: Spolupráce se zaměřila jak na pomoc dárcům a oblastním statistickým organizacím při zviditelňování a pozdvihování důležitosti statistiky s ohledem na tvorbu politik a jejich sledování, tak na poskytování technické pomoci. Bylo vyvinuto několik nástrojů pro statistickou spolupráci na podporu vytváření statistických údajů (národní účty a zahraniční obchod) nebo na pomoc delegacím EU při přípravě projektů týkajících se statistických údajů v rozvojových zemích.

Hospodářská, finanční a technická spolupráce se třetími zeměmi: Technická pomoc se zaměřila na regionální statistické projekty, v jejichž rámci byly

²³ Nařízení (ES) č. 1006/2009 (Úř. věst. L 286, 31.10.2009, s. 31).

²⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 692/2011 (Úř. věst. L 192, 22.7.2011, s. 17).

²⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1099/2008 (Úř. věst. L 304, 14.11.2008, s. 1).

²⁶ Nařízení Komise (EU) č. 849/2010 ze dne 27. září 2010 (Úř. věst. L 253, 28.9.2010, s. 2).

²⁷ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1185/2009 (Úř. věst. L 324, 10.10.2009, s. 1).

rozvojovým zemím poskytnuty technické nástroje, nástroje odborné přípravy a nástroje na budování kapacit. Výstupní údaje z projektů spolupráce byly zveřejněny.

3. VÝSLEDKY PŘESMĚROVÁNÍ PRIORIT

Postup přesměrování priorit byl vyvinut pracovní skupinou, jež byla za tímto účelem ustavena. Metodika vychází ze správního mechanismu stanovení priorit na průkazném základě, který se opírá o měření nákladů tvorby a statistické zátěže a o využití souhrnných informačních listů, jak pro nové, tak pro stávající statistické požadavky. Tuto metodiku však bylo obtížné důsledně uplatnit na vnitrostátní úrovni, jelikož ne všechny členské státy provádějí měření zátěže a nákladů systematicky nebo stejným způsobem. V důsledku většina informačních listů neobsahovala závěrečné hodnocení nákladové efektivity, a nepotvrdily se tudíž jako účinný nástroj pro stanovení priorit. Eurostat proto pro ESS navrhl nový strategický přístup, který se opírá o roční přezkum stávajících statistických požadavků, určení negativních priorit a ustanovení o skončení platnosti.

Stanovení priorit proběhlo během přípravy ročních pracovních programů a zahrnovalo průběžné konzultace mezi Eurostatem a ostatními GR Komise, jakož i mezi různými členy ESS, včetně Evropského statistického poradního výboru. Díky mechanismu ročního stanovení priorit se všechny roční programy mohly vyrovnat se vznikajícími statistickými prioritami, přestože nebyly stanoveny ve statistickém programu Společenství. Od roku 2010 zahrnuje mechanismus stanovení priorit určení negativních priorit, tj. činností, které mají být ukončeny. Shrnutí závěrečné zprávy vypracované externím konzultantem obsahuje seznam nových činností a negativních priorit.

Kromě toho nebylo možné založit mechanismus stanovení priorit na objektivních kritériích, jelikož nebyly k dispozici žádné systematické informace ani o nákladech spojených s novými statistickými požadavky, ani o možných úsporách spojených s negativními prioritami. Je však třeba poznamenat, že rozhodnutí Komise 2012/504/EU ze dne 17. září 2012 týkající se Eurostatu, které rozlišuje evropskou statistiku a ostatní statistiky (článek 2), umožňuje, aby se Eurostat zaměřil na evropskou statistiku a služby pro ostatní GR, a tím zlepšil soudržnost a transparentnost mechanismu stanovení priorit.

I když neexistuje důkaz, že proces přesměrování priorit byl zčásti veden úvahami o úsporách z důvodu vyšší efektivity, Eurostat vynaložil velké úsilí, aby zvýšil účinnost systému produkce. Přibližné a souhrnné zhodnocení výsledků umožňuje pohled na poměr mezi počtem zveřejněných tabulek a počtem zaměstnanců Eurostatu. Zatímco počet tabulek strmě vzrostl, počet zaměstnanců vytvářejících statistiky zůstal v daném období téměř nezměněn, přičemž v roce 2010 a 2011 se dokonce snížil.

4. PROVÁDĚNÍ VIZE EUROSTATU

Vize Eurostatu zahrnuje většinu, ne-li všechny, fáze statistického obchodního procesu a nebylo možné ji provést během tří let. Hlavní vývojové směry jsou obsaženy v Evropském statistickém programu pro období 2013–2017²⁸, avšak základ pro jeho provedení byl stanoven s ohledem na organizační, právní a konkrétní hlediska. Patří sem vytvoření sponzorských skupin v rámci ESS v zájmu podpory

²⁸

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 99/2013 (Úř. věst. L 39, 9.2.2013, s. 12).

sdílení znalostí a osvědčených postupů mezi členy ESS na strategické úrovni, zahájení modernizace sociální statistiky a zavedení evropského magisterského programu v oboru úřední statistiky. Eurostat zahájil vnitřní a vnější proces reflexe týkající se přepracování právních předpisů v oblasti statistiky podniků, jehož cílem je zavést rámcové nařízení o integraci statistiky podniků (FRIBS), avšak provádění legislativních aktů je dlouhý proces. Konkrétní iniciativy spočívaly zejména v projektech týkajících se vize infrastruktury (VIP) a projektech ESSnet. Projekty VIP se zabývají průřezovými oblastmi vývoje. Projekty ESSnet představují iniciativu, jež formalizuje dlouhodobou tradici spolupráce mezi členy ESS s konečným cílem vyvinout nástroje a společná řešení, která budou v široké míře přijata všemi národními statistickými úřady.

Přepracování statistických operací je dlouhý a složitý proces, a výsledky projektů VIP a ESSnet proto ještě v řadě případů nebyly zahrnuty do řetězce tvorby v rámci národních statistických úřadů. Národní statistické úřady budou potřebovat zdroje na investice do úpravy procesů, ačkoli z dlouhodobého hlediska mohou přinést úspory nákladů.

Eurostat zintenzívnil své komunikační úsilí a poskytl členským státům technické znalosti a podporu, pokud jde o provádění Vize. Nicméně míra, v jaké národní statistické úřady přijaly strategii a Vizi ESS, je stále velmi rozdílná a odráží jak nadšení, tak skepsi až neochotu. Riziko chybějící dynamiky v případě nedostatku zdrojů v ESS může být zmírněno tím, že Vize se posune do centra evropského statistického programu, tato strategie však musí být podpořena odpovídajícími prostředky, zejména je nutné zavést odpovídající správu. Zahájení programu ESS.VIP, který čerpá ponaučení z programů ESSnet a VIP, poskytuje nový rámec pro provádění Vize.

5. ZOHLEDNĚNÍ DOPORUČENÍ EXTERNÍHO KONZULTANTA

Externí konzultant, který program posuzoval, předložil závěrečnou hodnotící zprávu o statistickém programu Společenství až poté, co byl přijat nový statistický program Společenství na období 2013–2017. V této zprávě uvedl doporučení, jež vycházejí z jím provedené analýzy statistického programu Společenství. Vzhledem k časovému harmonogramu konečného posouzení bylo při navrhování statistického programu Společenství možné zohlednit pouze ta doporučení, která byla již uvedena v hodnotící zprávě v polovině období²⁹ o Evropském statistickém programu, tj. lepší navrzení statistického programu Společenství a jeho jasné spojení s ročním pracovním programem, a doporučení Evropského účetního dvora³⁰, tedy nikoli doporučení týkající se přesměrování priorit a Vize. Tato kapitola přináší stručný přehled opatření, která provedl Eurostat v reakci na doporučení externího konzultanta³¹.

Jeden soubor doporučení se týká účinnosti statistického programu Společenství a již byl nebo je prováděn v rámci Evropského statistického programu. Návrh nového programu obsahuje měřitelné cíle a možnost přezkumu v polovině období. Je vytvořeno jasné spojení mezi cíli a opatřeními ročního pracovního programu a cíli Evropského statistického programu a jsou připravovány ukazatele pro měření plnění cílů.

²⁹ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0346:FIN:CS:PDF>.

³⁰ Zvláštní zpráva č. 12/2012.

³¹ http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/quality/documents/Report_expert.pdf

Pokud jde o přesměrování priorit, Eurostat má v úmyslu pokračovat po konzultaci s uživateli v přezkumu strategických priorit včetně negativních priorit, a trvale se bude snažit o snížení nákladů v souladu s obecnou politikou Komise. Eurostat rovněž zváží provedení analýzy nákladů a přínosů ve spolupráci s členskými státy. Informace by měly rovněž zahrnovat náklady (pro Eurostat a členské státy, alespoň kvalitativně), zatížení respondentů a další alternativní dostupné informace. Kromě toho článek 6 Evropského statistického programu výslovně stanoví, že Komise při přípravě ročních pracovních programů zajišťuje, aby statistické priority byly řádně stanoveny a byly předmětem ročních přezkumů a zpráv. Rovněž uvádí, že cílem stanovení priorit je snížit náklady a zatížení vyplývající z nových statistických požadavků omezením statistických požadavků v dosavadních oblastech evropské statistiky a tyto priority jsou sledovány v úzké spolupráci s členskými státy. Provádění Vize rovněž představuje důležitý nástroj ke zlepšení účinnosti systémů produkce a ke snížení nákladů.

Eurostat poskytuje finanční a technickou pomoc členským státům při provádění Vize. Nedávno projednávaný program ESS.VIP již pokrývá období pěti let a v září 2013 byla na 18. zasedání Výboru pro ESS ustavena pracovní skupina na vysoké úrovni, která má přezkoumat původní Vizi a příslušně ji aktualizovat s ohledem na dosavadní zkušenosti s jejím prováděním, současnou situaci národních statistických úřadů a Eurostatu, jakož i s ohledem na vyvíjející se potřeby uživatelů a vývoj v oblasti informačních technologií.